

## **Arvamus inimkaubanduse, lähisuhtevägivalla ja alaealiste kuritegevuse ennetamise ning tõkestamise ühise arengukava koostamise idee kohta**

Mittetulundusühenduste poolt, kelle igapäevatöö on seotud inimkaubanduse ja lähisuhtevägivalla ohvrite abistamisega, soovime öelda sõna sekka kavatsuse kohta algatada kõiki kolme teemat käsitlev riiklik arengukava.

Oleme seisukohal, et kõik need kolm teemavaldkonda on väga spetsiifilised. Seetõttu oleme hämmeldunud, kuidas üldse tuldi mõttele nii erinevad valdkonnad omavahel ühendada.

Kui inimkaubanduse puhul on tegemist organiseeritud kuritegevusega, tihti ka rahvusvahelise organiseeritud kuritegevusega, ja probleemide lahendamise põhiraskus on õiguskaitseorganitel koostöös ohvrite abistavate MTÜdega (MTÜd Eluliin, Living for Tomorrow, Eesti Naiste Varjupaikade Liit), siis alaealiste kuritegevuse puhul on probleemide lahendamisel õiguskaitseorganite koostööpartneriks eelkõige kohaliku omavalitsuse tasand.

Kardinaalselt erinevad on nõuded konfidentsiaalsuse ja ohvrite turvalisuse tagamise osas, mis on paika pandud erinevate rahvusvaheliste nõuetega.

Kuna igas ametkonnas ja organisatsioonis on omad väljakujunenud töömeetodid ja omatakse pädevust konkreetses kitsamas tegevusvaldkonnas, näeme ette suuri raskusi nii kavandatava mammutarengukava koostamise kui elluviimise etapil.

Olukorras, kus ühise arengukava raames püütakse lahendada väga erinevaid probleeme, on väga tõenäoline takerdumine osapoolte omavahelistesse selgitustesse ja kooskõlastustesse ning lihtsalt infopuutusse, mistõttu sisulised küsimused jäävad tahaplaanile ja täielikult kaob fookus.

Ka niivõrd erinevate teemavaldkondade ühine koordineerimine kujuneb ilmselgelt äärmiselt keeruliseks, sest kaasata tuleks väga suur hulk teenuseid pakkuvaid organisatsioone. Abi osutavad MTÜd on eri valdkondades erinevad, ainuüksi naiste varjupaiku on Eestis näiteks 8, lisaks erinevad nõustamisteenuseid pakuvad MTÜd, laste ja noortega tegelevad hoopis teised MTÜd, inimkaubandusega kolmandad.

Küsimusi tekitab juba eesmärkide püstitamise faas, sest võib tekkida oht, et erinevad teemavaldkonnad hakkavad arengukava piires omavahel konkureerima, kuna kasutatavad ressursid on ilmselt piiratud.

## **Kõigi eeltoodud probleemide tõttu leiame, et inimkaubanduse, lähisuhtevägivalla ja alaealiste kuritegevuse ennetamise ning tõkestamise ühise arengukava koostamine on ebamõistlik.**

Meil, allakirjutanud MTÜdel, on kogemus koostööst riigiorganitega inimkaubanduse vastu võitlemise arengukava 2006-2009 koostamisel ja rakendamisel. Suuresti tänu Põhja- ja Baltimaade pilootprojekti käigus moodustatud võrgustikule tekkis inimkaubanduse ennetamise ja ohvrite abistamisega tegelevate MTÜde ning ametkondade vahel reaalne sünergia. Arengukavas algselt ette nähtud tegevustega liideti mitmed MTÜde tegevused, milleks me ise vahendeid otsisime ja leidsime. Seetõttu saavutati arengukava elluviimisel ka reaalseid tulemusi, eeskätt loodi ohvrite abistamise võimalused Eestis.

Nii Eesti kui teiste riikide kogemus näitab, et inimkaubanduse ja lähisuhtevägivalla valdkonnas on MTÜdel võtmeroll nii ohvriteni jõudmisel kui nende abistamisel. Seetõttu loodame, et meie ekspertteadmiste ja kogemustega arvestatakse ka uute riiklike dokumentide koostamise kavandamisel.

Lugupidamisega

Eda Mölder, MTÜ Eluliin juhatuse liige

Eha Reitelmann, Eesti Naiste Varjupaikade Liidu juhatuse liige